

NEJROZŠIŘENĚJŠÍ A
NEJLEPŠÍ ČESKÝ
TÝDENÍK

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING
MEDIUM IN THE
GREAT NORTHWEST

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

ZALOŽEN R. 1871. VÍK 44.

OMAHA, NEBRASKA. DNE 21. ŘÍJNA 1914.

ČÍSLO 14.

Spojenci v severní Francii postoupili během min. týdne o více než 30 mil.

Skoro celá Belgie jest v rukou Němců a dalším cílem jejich útoků jsou francouzské přístavy na Anglickém průplavu

NA MOŘÍCH NĚMCI POTOPILI JEDEN BRITICKÝ KRÍŽNÍK, ANGLICANÉ ČTYŘI NĚMECKÉ TORPĚDOBORCE, JAPANSKÝ KRÍŽNÍK POTOPEN BYL MINOU A FRANCOUZSKÉ LŮDSTVO ZNIČILO JEDEN RAKOUSKÝ PODMORSKÝ ČLUN.

Z východního bojiště Rusové i Rakušané podávají zprávy o vítězstvích. Asi milion Belgiců ustěhovalo se z nešťastné země. — V Uhrách hrozná rádi cholera. — Lékaři a ošetřovatelky ve vídeňských nemocnicích vysílají práci s raněnými. — Dle zprávy z Vídně, telegrafované přes Paříž, v Rakousku mužů do 64 roku věku mají sloužiti v domobraně.

Vítězství nepřiklonilo se na žádnou stranu během minulého týdne v bitvě, která nepřetržitě zúfí po více týdnů v severní Francii mezi Němci a armádami spojenců, nicméně však poslední dobou docílili jistých pozoruhodných úspěchů. Zatlačili totiž německé pravé křídlo zpět více než třicet mil, pronikli do Belgie, kde obsadili město Ypres, dle jedné zprávy znova se zmocnili velkého průmyslového města Lille v sev. Francii, které Němci již třikrát te měli obsazeno a dle sdělení dopisovatele londýnského Morning Postu v pondělí, spojenci dohly belgické město Ostende, kterého se Němci zmocnili po dobytí Antverp.

Dle depeše z Berlína dostané v pondělí večer, Němci získali se až do okolí Dunkirku a tuhá bitva rozpoutala se mezi Dixmude a Roulers. Obyvatelé Dunkirku a Boulogne jsou pryč na útěku.

Krise v pokusu Němců zmocnit se francouzských průplavních přístavů silva dvaet mil od pobřeží Anglie, nastala v pondělí dle francouzského úředního oznámení, jež sděluje, že jak velká děla, jichž bylo použito k dobytí Antverp, tak britské válečné loďstvo podléhaly se na bitvě, jejíž fronta sahala od Nieuportu po Vladsko. Zprávy o tuhé bitvě v okolí Dunkirku došly z Paříže i z Berlína, avšak kdežto Němci chlábí se úspěchy, francouzská belgickou armádou blízko Nieuportu, kterážto město leží na půl cesty mezi Ostende a Dunkirkem. Také velká děla britické válečné flotily hodně přispěla k zahánění Němců.

Vzhledem k událostem na ostatních bodech fronty, jež sahá přitomně od švýcarských hranic až k Severnímu moři, zpráva berlinská mlčí, kdežto Paříž praví, že spojenci značně postoupili mezi Arrasem a Roye a blízko St. Mihiel na pravém břehu řeky Meusy.

Spojenci rovněž postoupili k východu od bodu jižně od Armentieres směrem k Lille na linii běžící k Arrasu. Tuhy boj veden je o každou píď půdy, nicméně však spojenci neustále jdou ku předu. Bitva v okolí Arrasu zůstala nepřetržitě deset dní.

Německá zpráva pouze praví, že útoky západně a severozápadně od Lille byly odraženy.

Smrtonosná palba spojeneckých vojaků.

Nejposlednějším seznaným ztrát uveřejněná v německých časopisech dokazují nade všecko pochybnost, že tvrzení francouzského a britického vojska o zničení celých nepřátelských praporů bylo pravdivým.

Rezervní pěší pluk č. 17 ztratil v jednom praporu 800 mužů a rány, kromě mrtvých, a v druhém praporu téhož pluku 740 mužů bylo zabito v bitvě na řece Marne.

Rezervní pluk č. 69 měl prý "nesčíslnou ztrátu" a taková ztráta jako "nesčíslná ztráta" a "hráz" počet mrtvých a raněných" následují jména několika pluků.

Němci mají velkou sílu zajatců.

Německý ministr války vydal v sobotu prohlášení, revidující počet zajatců držených v různých německých táborech až do 1. října. Jest jich celkem 259,300, a dle příslušníků k různým státům jsou rozdělení, jak následuje:

- Francouzové, 2,050 důstojníků a 123,000 mužů.
- Rusové, 2,150 důstojníků a 92,000 mužů.
- Belgicové, 470 důstojníků a 30,850 mužů.
- Britové, 180 důstojníků a 8,600 mužů.

Od 1. října nepochybně zajatců hodné přibylo, avšak až dosud nebyl o nich vypracován podrobný seznam.

Nešťastná Belgie.

Belgie jest přemoženou zemí, neboť až na část Flanderska jest celá v rukou Němců. Odhaduje se, že více než milion obyvatelů opustilo nešťastnou tu zemi a v ezimě hledají útěchu. Asi 400,000 Belgiců přehlo do Holandska, tolikto do severní Francie, kdežto více než 100,000 přeplavilo se přes průplav do Anglie a tisíce dalších každodenně jich přijíždí. Břímě veliké tragedie tohoto národa dopadá tudíž na Holandsko, Anglii a Francii.

Kdežto v koncích lidé títo se buď vrátí do vlasti nebo splynou s obyvatelstvem zemí, do nichž se uchýlí, palčivou otázkou dneška jest pění o tyto vyhnance a vyzývá miliónů lid, kteří zůstali v Belgii, jež přimysly a obchody jsou nadobro ochromeny.

Jeden člen londýnského pomocného výboru mluví o situaci, praví:

"Toto samo o sobě postačilo by k napětí veškeré energie vlády a země, a kdybychom neměli válku."

Osmdeset Belgiců spojo se na podlaze veřejných budov v Londýně v neděli v noci. Mnozí z nich byli lidé ze zamožných tříd, zvyklí pohodlí a i přepychu až do té chvíle, kdy donouzeni byli domov své opustiti. Němci sice zvonu Belgiců, aby se vrátili do vlasti, ale títo se obávají, že by by mohli pracovat na zákopech a pevnostech a cestách, tedy pomáhati ještě krutěmu nepříteli.

Prozatímni purkmistr Antverpský rail obyvateľstvu onoho města, pokud v ezimě útlak našlo, aby s návratem počkala, až učiní nějaké dohodnutí s vládou berlinskou. V Antverpách zhylo asi 15,000 domáckých obyvatelů, většinou starců, žen a dětí.

Rakousko i Rusko osmajuji úspěchy.

Amsterdamský dopisovatel Reuterovy telegrafní společnosti zaslal následující rakouskou úřední zprávu o bojích v Halli, která vydána byla ve Vídni v sobotu v polodni.

"Bitvy na linii běžící skrze Starý, Samsar a Medyn a na řece Sanu pokračují přísnivě, jakoli i naše operace proti nepříteli podél řeky Dunástru. Severně od Vyškova Rusové byli opět na padeni a zahánáni."

"V Synowuekowyci naše vojsko dostalo se přes řeku Strýž, dohly vůči na sever od smolenského vesnice a pronásledovali ne-

príteli. My dále jsme obsadili výšiny severně od Podbusze, jihovýchodně od Starý a Samsoru, po tuhých bojích. Naše útoky severně od řeky Strýže pokračují. Severně od Přemyšlu, na východním břehu řeky San, naše vojsko opět nabylo půdy. Až do nynějška asi 15,000 Rusů bylo zajato."

V tentýž den ruský armádní hlavní stan vydal následující oznámení:

"Na frontě ve Východním Prusku a na řece Visle není nic nového ku sdělení. Rakouské pokusy dostat se přes řeku San selhaly. Jižně od Přemyšlu boje jsou v proudu. Na několika místech došlo k bodákovým útokům, při čemž jsme zajali patnáct rakouských důstojníků a asi 1,000 vojáků."

V pondělí ruský generální štáb v Petrohradě vydal následující oznámení:

"Získali jsme částečného úspěchu 18. října ve velmi tuhé bitvě v okolí Varšavy a jižně od Přemyšlu."

Ruský velevyslanec opustil prý Cañhrad.

Ruský velevyslanec odejel v pondělí z Cañhradu, vzav s sebou archivy velevyslanectví do Oděsy, následkem hrozných situací v tureckém hlavním městě, dle římské depeše k londýnským "Daily News".

Rumunsko zůstane nadále neutrálním.

Ze Rumunsko zůstane neutrálním v evropské válce, rozhodnutí bylo v pondělí na schůzi kabinetu, které předsedal král Ferdinand a jíž se účastnili zástupci všech stran, dle bezdrátové depeše obdržené v Londýně z Berlína. Zároveň se sděluje, že členové americké družiny Červeného Kříže dorazili do Budapešti v neděli.

Japonský krížník potopen a britická bitevní loď pokozena.

Dle depeše obdržené německým velevyslanectvem ve Washingtonu v pondělí, britická bitevní loď Triumph, podlejí se na bombardování německé pevnosti Tsing-Tau na poloostrově Kiao-šan na východoaasijském pobřeží, byla pokozena tou měrou palbou z německých křižníků, že domněna byla vzdáti se z bitevní čáry.

V Tokiu úředně oznámeno bylo v pondělí, že japonský křižník Takačichi byl potopen minou v záhlví Kio-šan v noci 17. října. Jeden důstojník a jedenáct členů mužstva byli zabití.

Takačichi konal patrolní službu v záhlví, když narazil na minu Japonští torpédoborci zaslechli výbuch a spatřili plameny a to nejrychleji spěchali na pomoc křižníku, nicméně již klesl v několik minutách a v temnotě možno bylo zachrániti pouze dva náet mužů.

Osmdeset důstojníků, čtyřapadesát poddůstojníků a 180 námořníků zahynulo.

Křižník Takačichi byl zbudován v r. 1885 a opraven v 1900. Byla to loď nosnosti 3,700 tun, 380 stop dlouhá a 46 široká a prostřela. Hlavní batérie pozůstávala z osmi šestipalečových děl a rychlost křižníku byla asi osmnáct uzlů. Mužstvo pozostávalo z 257 členů.

Rakouský podmorský člun potopen.

Z Cotyné oznámeno v pondělí přes Londýn, že rakouský podmorský člun byl potopen v Jaderském moři francouzským křižníkem.

Dva podmorské čluny vypravily se z Koturu napašovat francouzské loďstvo, které plulo po del pobřeží Dalmaicé. Byly však brzy spatřeny francouzskými hlídkami a dohře ulněna rána seslala jeden z nich ke dnu, kdežto druhému podařilo se uniknouti. Francouzská flotilla jala se bombardovatí terče Kotorské. Rakouského aeroplánu spuštěn bylo několik bomb v blízkosti

flotily, ale žádná škoda nebyla způsobena.

Česko-slovanská lékařská výprava do Srbska.

Zasluhou Riv. Dr. Piska z New Yorku, duchovního tanního českého evangelického kostela, jenž získal od jednoho lidumilného Američana \$12,000 na vyslání česko-slov. lékařské výpravy do Srbska, mohl být tento alechetný podnik uskutečněn.

Vedoucí výpravy svěřeno dru. Rudáči Jiěmskému. Druhým českým lékařem výpravy jest dr. Jan M. Kára z Chicagu, dalším dr. J. Schmid z New Yorku, slovenskými lékaři budou dr. Duřo Guča z Chicaga (jehož manželka jede s sebou jako ošetrovatelka), a dr. Dolezal. Jako ošetrovatelkou jedou s výpravou známý v Chicagu Sokol a bývalý americký voják a vojenský ošetrovatel Fr. Klepač, zkušený ošetrovatel A. Synák, který byl ošetrovatelem raněných v obou válkách, ošetrovatelka M. Hamplová z New Yorku. S výpravou jako ošetrovatel a řidič automobilu pojede Sokol Vladimír Skřivánek. Slovenští lékaři budou rovněž doprovázeni slovenskými ošetrovateli a ošetrovatelkami. Jednu z těchto bude, jak již uvedeno, paní Gučová, která se provdala za dra. Guču na Fox Laku blízko Chicaga před několika týdny.

Tato výprava je posílána pod protektorátem amerického Červeného Kříže, ale v Srbsku stane se částí srbského Červeného Kříže. Tam spoj se s českými lékaři a ošetrovateli, kteří již svoje humanitní poslání plní, drem. Hynkem, drem. Novákem z Bostonu, ošetrovatelem Pařížem atd. Vyjede ku konei tohoto měsíce do srbského přístavu Patrassu a odtamtud po dráze do Srbska.

Revolve v Jižní Africe.

V jihoafrické držávě Velké Británie vypukla revoluce, kterou na popud Němců rozduchávají v jisté části Boerů podplukovník Maritz, avšak podle všeobecného mínění obyvatelstva zůstává loyální Anglii. Proti Maritzovi vytrhl do pole gen. Botha, premier kolonie, a ve válce s Anglií veřejně volal boerské armády.

Proces s Gavrilo Princípem v Sarajevě.

Do Říma došly podrobnější zprávy o přelíčení s Gavrilem Princípem a jeho 21 druhy, kteří byli obžalováni pro účast v zavraždění arcivévodě Františka Ferdinanda a jeho choťi.

Princíp mužně předstoupil před své soudce a dozal zeela chladně, že zabíjí arcivévodce a jeho ženu a že jest toho příliš dalek, aby čim svůj západ, onopak, že je tudie hrdým na to, že podnik se mu zdařilo. "Nebyl to však již ký sporný zločin," blásl Princíp, "neboť mým úmyslem nebylo umrtit člověka, nýbrž chtěl jsem činnou svým domutím zraky celého světa, aby popatřily na hrůzy, kterých murem jest Slavenstvo sňáeti s rakouským jhem."

Když Slavané použili všech možných prostředků zákonných i nezákonných, aby vyrobili se a spojili část spravedlnosti a uznání svých práv, Rakousko pokračovalo v ubíjení a zahlapávání jejich národnosti, jazyka, kultury, náboženství a všeob. všeob., co Slavenstvu jako celku, nebo slovanckým rodinám i jednotlivcům bylo neuvěřitelné. Rakousko ubíjelo Slavenstvo všemi prostředky a zbraňmi, jichž mělo po ruce.

Nastal okamžik, kdy revolva stala se povinností, kdy jedina vše byla možnou, sraziti osobu, jednotlivce, který byl představitelům takové despotické, zpatěnické a násilnické státní organizace."

Výmluvnost srbského náckonce rostla, když sama sebe obhajoval poukazem na historické obdobnosti takových příkladů a zvolal: "Nejsem většim slaběncem nežli jsou oni Uhři, Italové, Poláci a Irčané, kteří následkem stejného

tlaku vládní moci vůči svým národům v devatenáctém století následovali Košuta, Mazziního, Micromaského a Daniela O'Connela v útku na tyrany a tyranii bez ohledu na to, jakých prostředků používali."

Cholera vyhnala pryč Rusy z Uher.

Depeše římskému časopisu "Giornale D'Italia" od rakouských hranic sděluje, že cholera hrozná řádí v Halli a v Uhrách. "Ve středu, ve velkém městě v severních Uhrách," praví depeše, "bylo 10,000 případů této nemoci mezi vojáky a osobami, které přišly s nimi do styku. Epidemie jest neobyčejně prudká a velké procento těch, kdož byli ní zachvázeni, zemře v několika hodinách. Práví se, že Rusové ustoupili z Uher, aby uchránili svoji armádu před nákazou."

Depeše k Reuterově telegrafní společnosti z Amsterdamu praví, že následující zpráva byla tam obdržena z Budapešti přes Berlín:

"Rusové, kteří vyhnáni byli z Marmaróské stolice v pátek, poraženi byli blízko Rahova, kde se usadili v zákopech. Rusové přehli snárem ku Koercoincze (uherské vesnici ve stolici Marmaróské) a byli pronásledováni Rakušany."

"Ruská hotovost sevrkla se nyní na 4,000 mužů — poslední zbytek veliké armády, která vtrhla do Uher. Menší hloučky došly jsou v lesích, ale ty se vzdávají, aniz by kladli nějakého odporu."

Smutné poměry ve Vídni.

Do Říma došly zprávy, že vydušiti nemocní lékaři a jejich asistenti i rezervy z ambulancí všech sborů jsou vysíláni prací s raněnými, kteří v velikém počtu dopravováni jsou do rakouského hlavního města každým dnem. Situace jest tak vážná, že operace jsou nyní prováděny bez použití chloroformu, aby se ušetřilo časů.

Sta raněných mužů chodí po ulicích dnem i nocí prosících o ně co k jídlu a šatstvu. V nemocnicích a na záchranných stanicích jest stále takový nával, že rány mnohých zůstávají bez ošetření po celé dny.

Cholera řádí zle v některých částech monarchie, avšak ještě více úpáváje, a to jak mezi raněnými navrátivšími se z bojiště, tak mezi civilním obyvatelstvem. Vídeň z této příčiny se uzavřela proti všem uprchlíkům, ať jsou odkudkoli.

Obyvatelstvo, nedůvěrující obratně sestaveným zprávám vládní tiskové kanceláře, jež neobstojí sdělení o vítězstvích rakouských zbraní, obléhá ministerstvo války a žádá skutečné zprávy z bojiště — pravdu. Převládá všeobecné přesvědčení, že situace jest mnohem horší, nežli vládní zprávy jí líčí.

Mnozí z raněných odeprli přijatí vyznamenání, a to dokonce i z rukou starého císaře samotného a bylo pryč mu řečeno některými, že on sám měl by býti jedním z raněných a nikoli parádovatí po ulicích a v nemocnicích.

Aristokracie zdá se býti ilustrojná vůči osudu země a s ostatním lidem začala pohleděti na Německo jako jedinou naději a záchrannou národu v této krizi. Vůči protiněmecké části obyvatelstva se vystupuje s větší přísností než kdýkoli před tím.

Bitva na Černém moři?

Depeše z Kodané telegrafovaná večer k londýnským Central News praví: "Berlínský Tagblatt uveřejňuje telegram z Bukarešti sdělující, že patrně velká bitva na Černém moři svodena byla mezi ruským a tureckým válečným loďstvem. Neobyčejně silná dělostřelba, trvajíc po delší dobu, byla slyšena."

KAŽDÉHO OBČANA

má zájmatí volba úradnictva státního i okresu; mimo to občanská povinnost to káže a rovněž i slib, učiněný při přijímání na sebe občanství této země. Kdo tak nečiní, ostává to jemu na svědomí, pácha zločin vůči sobě samému a jiným též.

Letošní státní a i v mnohých okresech okrasní volby mají velké důležitosti, protoz doufáme, že krajané naši jako jeden muž vykonají svoji občanskou povinnost dle nejlepšího svého dobrozdání a přesvědčení, jež má o zájmech a kandidátech ve prospěch poplatníctva.

Jak našim čtenářům známo, nedoporučuje tento list, ani pisatel těchto řádků žádného, leč by dle našeho úplného přesvědčení toho sobě kandidát v plně míře zasluhoval, bylo to v zájmu všeobecného dobra a má-li schopnosti úřad ten zastávati. V letošních volbách předlčá volba nejvyššího soudu, o kterýžto úřad uchází se o znovuzvolení nynější nejvyšší státní soude M. B. Reese.

Sledoval jsem kariéru p. Reese před i po celých 6 roku co zastával tento nejdůležitější státní úřad nejvyššího státního soudu, který vsude a vždy konal povinnosti s úřadem tím spojené dle nejlepšího přesvědčení a dobrozdání, v zájmu všeobecného lidu, který vsude a vždy konal povinnosti s úřadem tím spojené dle nejlepšího přesvědčení a dobrozdání, v zájmu všeobecného lidu,

často jím byl odvolán jako nestranný soudce. Každý, kdo jen trochu sledoval činnost soudu Reese, dozná, že rozsudky jeho prošly oheň veřejného mínění s poehvalou a aniz nepřátel jeho mají námitky proti jeho rozhodnutím.

Soudce Reese jest velice schopným mužem a litigenti mohou býti předem přesvědčeni, že jeho rozsudky budou dle zákona a práva, bez ohledu koho se to týče. Zajisté nebude jediného krajanu, který by mu nedal svého hlasu.

Dle nového státního hlasovacího zákona soudeové jsou označeni na ballotu jako nestranní — "Non partisan." Kdo při volbě učiní X v kolečku proti jménu strany na ballotu, volí tím všechny kandidáty té strany. Avšak pro soudce distriktní a nejvyššího soudu nevolí, neboť ti jsou označeni "Non partisan" a musí je vyhledati a udělati u jména ve štyřčtveřku jednému každému z nich křížek, dle toho, kolik jich má voleno býti. Jenom jeden nejvyšší soude se volí a chce-li, by byl tento úřad v rukou muže, jenž dbá a řídí vše v zájmu lidu, dle zákona a práva, hlasujte pro Hon. M. B. Reese. V útě.

V. Bureš.

Sbírka pro Česko-Slovan. Pomocný Výbor

ve prospěch nouzi trpících krajanů v Čechách.

Dne 14. října oznámeno, \$ 96.35

Louis Horsák, Pender, Nebraska, se sbírkou mezi tanními krajanými 28.00

Celkem \$124.35

Další příspěvky přijímá adm. Pokroku. Krajané, buďte pamětlivi, že sebe menším obnosem pomůžete zapuditi bídu od práhu svých spolubratřích ve staré vlasti, kteří následkem děsné války nezoměrou trápi.

* Vaši prádelé v Čechách budou Vám vděčni, když jim předplatíte "Venkov", a každých 14 dní když je dojde číslo, budou na Vás rádi vzpomínati, že jste jim opatřili dobrotu a nanejšvše zájímavou a poučnou četbu. Nechť poznají, jaké žánopy mají v Americe čeští farmeři. 14

SDÍLO — automatické vyhledání — nepotřebují vše na farmě a předplatí se na Pokrok sob Venkov za dupla tak 35 centů.